

پایداری بیمه‌های اجتماعی با خروجی چرخه تولید رابطه مستقیم دارد

منابع صندوق‌های بیمه‌ای متأثر از رشد تولید

این کارشناس حوزه کسب‌وکار و تأمین اجتماعی با اشاره به توسعه خدمات بیمه‌های اجتماعی در صورت بهبود وضعیت تولید، افزایش بیمه‌پردازی و رشد تولید ناخالص داخلی، توضیح داد: «منابع تأمین اجتماعی صرفاً از طریق کارگران بیمه اجباری تأمین نمی‌شود و بخش خوداشتغالی هم تحت تأثیر این شرایط قرار دارد. بیمه‌پردازان خویش فرما نیز با بهره‌مندی از استراتژی رشد تولید به جمع بیمه‌پردازان تأمین اجتماعی اضافه شده و در تأمین بخشی از منابع موردنیاز این سازمان مشارکت دارند؛ به این معنی که بستر رونق تولید در فضای رسمی کسب‌وکار، طبیعتاً باعث افزایش اشتغال و بیمه‌پردازی به تأمین اجتماعی و به دنبال آن، ارتقای ابزار ایفای تعهدات این سازمان می‌شود.»

بدهی دولت به تأمین اجتماعی

یکی از چالش‌های دهه‌های اخیر تأمین اجتماعی، عدم پرداخت به‌موقع تعهدات حوزه سهم حق بیمه دولت‌ها به این سازمان و انباشت آن بوده است. نبود وضعیت پایدار کسب‌وکار و عدم توسعه خلق فرصت‌های شغلی ناشی از اختلال در چرخه تولید را می‌توان دلیل اساسی این مهم برشمرد.

به‌طور طبیعی، رشد تولید در وضعیت حاکم بر بیمه‌های اجتماعی به‌ویژه تأمین اجتماعی به‌عنوان اصلی‌ترین صندوق بیمه‌گر فعالان و شاغلان حوزه تولید تأثیرگذار است. به همین خاطر نهاد دولت نیز در صورت رونق کسب‌وکار و افزایش شمار بیمه‌شدگان اصلی، از وضعیت منتفع شده و امکان پرداخت به‌موقع حق بیمه و تأدیه بدهی به تأمین اجتماعی را خواهد داشت.

علیرضا حیدری در این ارتباط توضیح داد: «با بهبود وضعیت حاکم بر تولید و مهار تورم، منابع دولت در اشکال و از محل‌های مختلف مانند اخذ مالیات تحت تأثیر قرار گرفته و روند افزایشی پیدا می‌کند. به‌دنبال شکل‌گیری این روند پرداخت‌های انباشت شده و جاری دولت به سازمان‌های بیمه‌گر در قالب سهم حق بیمه طبق روال انجام خواهد شد.»

این فعال حوزه کار و تولید معتقد است: «توسعه خدماتی که توسط بیمه‌گران اجتماعی به واسطه تأمین منابع جدید با استفاده از افزایش بیمه‌شدگان برای ذی‌نفعان ایجاد می‌شود، چشم‌انداز بهتری در حوزه جذب بیمه‌شدگان و ارائه خدمات بیمه‌ای، درمانی، بازنشستگی و ارائه انواع خدمات کوتاه‌مدت به تصویر می‌کشد.»

حیدری همچنین با تأکید بر اینکه از نظر سیاست‌گذاری و التزام عملی به قوانین و مقررات باید از رویکرد سلیقه‌ای نسبت به قوانین ناظر بر موضوع تولید، کار و اشتغال جلوگیری کرد، بیان کرد: «با تحقق شرایط مذکور و در سایه اجرای قوانین و حمایت از تولید، افزایش فعالیت‌های این حوزه، رونق اقتصادی، رشد بیمه‌پردازی، تقصین پایداری بیمه‌های اجتماعی و توسعه چتر بیمه تأمین اجتماعی به‌عنوان بزرگ‌ترین نهاد صندوق بیمه‌ای کشور محقق می‌شود.»

پوشش بیمه‌ای زنان و دختران خانه‌دار، انتخاب نوع بیمه‌پردازی، شرایط پرداخت حق بیمه و امکان دریافت خدمات تأمین اجتماعی به‌صورت غیر حضوری گفت: «از نیمه دوم سال ۱۴۰۰ با بعد موضوع افزایش پوشش بیمه‌ای در تأمین اجتماعی با جدیت دنبال شد. در این چارچوب، رشد کمی و کیفی پوشش بیمه‌ای با استفاده از شناسایی افراد و گروه‌های بدون بیمه در قالب یکی از برنامه‌های تحولی این سازمان پیگیری شده است.»

به گفته شکوری، جدیدترین آمارهای زنان خانه‌دار بالغ بر ۵۲۰هزار نفر رادر بر می‌گیرد. همچنین برای سال جاری جذب یک میلیون و ۵۰۰هزار نفر بیمه‌شده جدید در قالب بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد، بیمه اختیاری، بیمه زنان خانه‌دار و بیمه دانشجویان هدف‌گذاری شده که سهمیه هر استان در این حوزه مشخص شده است.

گسترش خدمات در قالب برنامه‌های غیرحضور

توسعه و گسترش انواع خدمات الکترونیک تأمین اجتماعی در بستر سامانه خدمات غیرحضور این سازمان، امکان ثبت‌نام و جذب افراد بیمه‌شده جدید ازجمله زنان خانه‌دار را فراهم کرده است. این بخش از جامعه با پرداخت حق بیمه مشخص از مزایای تأمین اجتماعی بهره‌مند می‌شوند. با توجه به اینکه جزئیات کامل نوع قرارداد‌های بیمه‌ای زنان خانه‌دار در سامانه خدمات غیرحضور موجود است، افراد متقاضی می‌توانند حق بیمه‌های ماهانه خود را از طریق این سامانه پرداخت کنند. در این سامانه همچنین امکان پیش‌پرداخت سالا نه حق بیمه برای بیمه‌شدگان فراهم شده و آنان باید حق بیمه ماهانه خود را حداکثر تا پایان دو ماه بعد پرداخت کنند. تأمین اجتماعی به‌عنوان بزرگ‌ترین نهاد بیمه‌گر در حال حاضر ۵۳درصد جامعه یعنی حدود ۴۹ میلیون نفر را تحت پوشش دارد. با توجه به اینکه تعداد زیادی از جمعیت شاغل و غیرفعال همچنان از مزایای این بیمه آگاهی ندارند، جذب این گروه‌ها با هدف توسعه پوشش بیمه‌ای در دستور کار این سازمان قرار دارد.

اشتغال پایدار و افزایش شمار بیمه‌پردازان سازمان‌های بیمه‌گر و زمینه ارتقای بهره‌وری را فراهم می‌کند. در صورت اجرای درست سیاست‌ها و اقدامات کنترلی در حوزه تورم و رشد تولید، بهبود وضعیت اقشار مولد در چارچوب اشتغال رسمی و هدایت آنان به سمت بیمه‌پردازی در تأمین اجتماعی محقق می‌شود. به اعتقاد کارشناسان حوزه کار و تأمین اجتماعی، مهار تورم و رشد تولید در قالب سازوکارهای بهبود شرایط بازار کار، سبب توسعه اقتصاد تولیدمحور، تقویت بسترهای اشتغال، رشد بیمه‌پردازی و تأمین منابع پایدار برای سازمان تأمین اجتماعی است.

حتماً تحقق شرایط مذکور، سیاست‌گذاری کلان متناسب با وضعیت اقتصاد و تولید، بسترسازی رونق تولید با مشارکت بخش‌های دولتی، خصوصی و تعاونی و با نگاه به تأثیرپذیری سازمان تأمین اجتماعی از وضعیت موجود امکان‌پذیر است.

تأثیرپذیری متقابل تأمین اجتماعی و بازار کار

رشد بیمه‌پردازی، توسعه منابع دولت و بیمه‌های اجتماعی، ارتقای خدمات تأمین اجتماعی ناشی از رشد تولید و جمعیت بیمه‌شده، افزایش رفاه اجتماعی و بهبود وضعیت بیمه‌شدگان در شرایط مناسب اقتصاد تولید را می‌توان ناشی از تأثیرپذیری متقابل تأمین اجتماعی و بازار کار از یکدیگر دانست. علیرضا حیدری، کارشناس حوزه تأمین اجتماعی در گفت‌وگو با «اتینو» بیان کرد: «سازمان‌های بیمه اجتماعی که وظیفه پوشش بیمه‌ای کارگران در بخش‌های اقتصادی و ارائه خدمات به آنان را بر عهده دارند، در صورت توسعه اشتغال، تولید و سرمایه‌گذاری در این بخش‌ها، رشد نیروی کار بیمه‌پرداز و گسترش منابع متأثر از رشد تولید را تجربه می‌کنند.

و نبود رونق در حوزه تولید، تعدیل نیروی کار بیمه‌پرداز کاهش منابع ورودی در قالب حق بیمه‌ها را به دنبال خواهد داشت. به این واسطه ناترازی صندوق‌های بیمه‌ای ارتباط مستقیم با شرایط موجود در بخش تولید دارد.

بنابراین با حرکت در مسیر رونق تولید و بهبود فضای کسب‌وکار، ناترازی در منابع و مصارف سازمان‌های بیمه‌گر از جمله تأمین اجتماعی متعادل می‌شود. خروجی این وضعیت، رونق و توسعه اقتصادی، ایجاد اشتغال پایدار، جذب بیمه‌شدگان جدید، افزایش ضریب یا نسبت پشتیبانی و ایجاد تعادل منابع و مصارف است.

بهبود معیشت بیمه‌شدگان اصلی و تبعی، بازنشستگان و مستمری‌بگیران افراد تحت پوشش آنان، تقویت تعامل با جامعه کارفرمایی و در نهایت، توسعه کمی و کیفی خدمات در راستای ایفای تعهدات سازمان، از دیگر مزایای تولید پایدار و پایداری منابع تأمین اجتماعی محسوب می‌شود.

رشد اقتصاد رسمی و افزایش بیمه‌پردازی

از آنجا که براساس قوانین حوزه کار و تأمین اجتماعی، بیمه‌پردازی در چارچوب پوشش بیمه‌ای در قالب اشتغال رسمی محقق می‌شود، فضای رسمی اقتصاد زمینه پایداری و افزایش بیمه‌پردازی به تأمین اجتماعی و طبیعتاً پایداری این سازمان را به دنبال دارد. به‌عبارتی رشد فعالیت‌های اقتصادی و افزایش شمار بیمه‌شدگان را می‌توان معادله‌ای تأثیرگذار بر تحولات صندوق‌های بیمه‌ای به‌ویژه تأمین اجتماعی دانست. این رویه در مسیر تعادل منابع و مصارف و افزایش ضریب پشتیبانی حرکت می‌کند.

مهار تورم و رشد تولید، افزایش کیفیت تولید در حوزه کار، توسعه

گزارش

مهناز بیرانوند

روزنامه نگار

تأمین منابع مالی برای ایفای تعهدات قانونی در برابر جامعه تحت پوشش، مهم‌ترین تکلیف و دغدغه بیمه‌های اجتماعی یا صندوق‌های بیمه‌ای در حوزه راهبری این نهادها محسوب می‌شود. در این راستا، ارتباط تعریف شده در حوزه مسیرهای تأمین منابع از جمله وصول حق بیمه و عواید حاصل از سرمایه‌گذاری در حوزه‌های بنگاه‌داری و سهام‌داری، عمده منابع بیمه‌گران اجتماعی را در بر می‌گیرد. در این بین تأمین اجتماعی با پوشش بالغ بر ۵۳ درصد جمعیت کشور در قالب حدود ۴۹ میلیون نفر شامل همه فعالان حوزه کارگری با وجود بیش از ۱۶ میلیون و ۳۰۰ هزار بیمه‌پرداز اصلی، بزرگ‌ترین نهاد بیمه‌ای کشور به‌شمار می‌رود.

مطابق اعلام سازمان تأمین اجتماعی بالغ بر ۸۶ درصد منابع این بیمه‌گر از محل وصول حق بیمه‌ها تأمین می‌شود. از آنجا که عمده گروه‌های تحت پوشش این سازمان، اقشار فعال و شاغل مولد کشور در قالب جامعه کارگری و کارفرمایی هستند، تأمین منابع در راستای ارائه خدمات و پایداری سازمانی این نهاد به چرخه بازار کار و تولید مرتبط است. به این واسطه و با وجود پوشش بیمه‌ای حدود یک میلیون و ۴۰۰ هزار کارگاه توسط سازمان تأمین اجتماعی، وضعیت پایدار حوزه کسب‌وکار و چرخه مولد کشور به تحقق تأمین منابع و پایداری این سازمان می‌انجامد. در صورت وضعیت نامتعادل بازار کار و چرخه تولید، علاوه بر ایجاد اختلال در حوزه تأمین منابع، تبعات آن در ارائه خدمات به جامعه تحت پوشش تأمین اجتماعی مشخص می‌شود.

در شرایط اشاره شده توسعه فعالیت‌های اقتصادی، رشد تولید و افزایش اقدامات و سیاست‌های کنترلی تورم، علاوه بر رشد منابع وصولی تأمین اجتماعی، پایداری و توسعه این سازمان را با بهره‌مندی از وصول به‌موقع منابع فراهم می‌کند.

همچنین گسترش اشتغال‌زایی ناشی از ارتقای وضعیت تولید و تحقق سیاست‌های مؤثر تورمی در کنترل آن، گسترش جامعه ۴۹ میلیون نفری تحت پوشش تأمین اجتماعی، رشد بیمه‌پردازی و منابع حاصل از آن را در بلندمدت موجب خواهد شد. این تحولات، میزان تأثیرپذیری مسیر حرکتی تأمین اجتماعی را از شعار سالی منی بر «جهش تولید با مشارکت مردم» نشان می‌دهد.

رفع ناترازی صندوق‌های بیمه‌ای

ناترازی مالی به معنای عدم تعادل در منابع و مصارف سازمان‌های بیمه‌ای، یکی از مهم‌ترین مسائل یا چالش‌های این صندوق‌ها به‌شمار می‌رود. حتماً در وضعیت غیرعادی بازار کار

غلامحسین عابدی‌روش

کارشناس حوزه تأمین اجتماعی

سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی و برنامه هفتم توسعه

مواردی نظیر استقرار نظام تأمین اجتماعی جامع، یکپارچه، شفاف و کارآمد، فراگیر و چندلایه در بند «یک» سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی ابلاغی مقام معظم رهبری مورد اشاره قرار گرفته‌اند. از طرفی موضوع بیمه‌پردازی کارفرمایان حقیقی و حقوقی در بند «س» ماده ۲۹ لایحه برنامه هفتم توسعه آمده است که به امکان و بستر بهره‌مندی کارفرمایان از مزایای پوششی نظام تأمین اجتماعی اشاره می‌کند. بند «ج» لایحه مذکور نیز به ارائه‌دهندگان خدمات حمل‌ونقل، بار و مسافر از طریق سکوی پلتفرم‌های مجازی به بیمه کردن خود نزد تأمین اجتماعی اشاره دارد. تاکنون این افراد جزء بیمه‌شدگان اجباری این سازمان نبوده و در حوزه خدمات بیمه‌های اختیاری یا بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد از مزایای خدمات این سازمان بهره‌مند بودند.

همچنین در بند «د» سیاست‌های کلی، ایجاد سازوکار تخصصی و اثربخش جهت حفظ انسجام در لایه سطح‌بندی خدمات در صندوق‌ها و نهاد‌های فعال در قلمروهای امدادی، حمایتی و بیمه‌ای مورد نظر قرار گرفته است. در برنامه هفتم نیز برای عملیاتی کردن سیاست‌های کلی، بند الحاقی «د» ماده ۲۹ با عنوان تأدیه دیون بدهی دولت مطرح می‌شود. در این بند تأکید شده که ایجاد هرگونه بدهی جدید در قانون بودجه همان سال پیش‌بینی و تأمین شود.

همین‌طور در بند «سه» سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی، پایبندی به صندوق و رعایت تعهدات بین‌نسلی، منابع پایدار و رعایت محاسبات بیمه‌ای و برنامه‌های متعادل بین منابع و مصارف مورد تأکید قرار گرفته است. تبصره یک این بند نیز بر سن بیمه‌پردازان دست می‌گذارد و در زمان سن بازنشستگی مردان و زنان، به سابقه بیمه اشاره دارد که این موضوع در راستای پایداری صندوق است.

در بند «س» ماده ۶ نیز ایجاد هرگونه تعهد بدون تأمین مالی به صندوق‌های بیمه‌ای ممنوع اعلام شده است؛ این بند قانونی مانع ایجاد هزینه‌ها و تعهدات جدید تحمیلی برای سازمان تأمین اجتماعی محسوب می‌شود.

همین‌طور اصلاح قوانین و مقررات در جهت تأمین عدالت، یکسان‌سازی قواعد و مقررات بیمه‌ای، جلوگیری از انباشت بدهی‌های دولت و تأمین بار مالی تضمین شده بین نسلی به سیاست‌های کلی مطرح است. در ماده ۲۹ لایحه برنامه هفتم نیز کاهش ناترازی و جلوگیری از ناپایداری صندوق‌ها آمده که در بند «ب» دولت را مکلف به پرداخت بدهی دیون خود و سهم درصدی و همچنین ممنوعیت ایجاد تعهدات جدید کرده است.

براساس ماده ۶ نیز اشتغال و استقرار سامانه ملی اطلاعات بازار کسب و کار باید شکل بگیرد. در این سامانه پیش‌بینی تفکیکی مهارت، تخصص، توزیع جغرافیایی، اعلام استاندارد‌ها و طبقه‌بندی مشاغل مهم شمرده شده است. به این واسطه در حوزه شناسایی مشاغل سخت و زیان‌آور، می‌توان در بخش دستمزدهای واقعی برای تأمین اجتماعی فرصت ایجاد کرد. بند دیگر سیاست‌های کلی مربوط به لایه‌بندی امور امدادی، حمایتی و بیمه‌ای و سطح‌بندی خدمات با رویکرد فعال دولت براساس وسع و استحقاق است. بند ۶ ماده ۲۶ برنامه هفتم نیز به ارزیابی آزمون وسع توسط وزارت رفاه اشاره دارد. ماده ۳۱ برنامه هفتم نیز به توسعه عدالت اجتماعی و بهبود درآمد اشاره دارد. همچنین در بند «ب» این ماده طراحی نظام تأمین اجتماعی چندلایه مبتنی بر آزمون وسع ذکر شده که لایه‌بندی امور امدادی، حمایتی و بیمه‌ای در خود ماده و تکالیف دولت گنجانده شده است. الزام به تهیه پیوست تأمین اجتماعی برای تحقق برنامه‌های کلان کشور، از دیگر موارد انطباق برنامه هفتم و سیاست‌های کلی است.

ماده ۲۷ لایحه اشاره به قانون انتزاع فرایند‌های دادرسی مالیاتی و بیمه‌ای دارد. در این حوزه وزارت رفاه مکلف شده تا زمینه ایجاد مراکز دادرسی مستقل مالیاتی و بیمه‌ای را فراهم کند.

ماده ۲۱ برنامه هفتم هم به سند نظام فنی و اجرایی یکپارچه کشور با موضوع شاخص‌های قیمت تمام‌شده کیفیت و زمان اجرا نظر دارد. به موجب آن تمامی طرح‌های دولت با سند نظام فنی و اجرایی، باید الزام به رعایت پیوست تأمین اجتماعی داشته باشد. با توضیحات مذکور می‌توان این گونه برداشت کرد که لایحه برنامه هفتم توسعه با سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی در بسیاری از زمینه‌ها انطباق کامل دارد؛ این تطبیق را باید فرصتی در راستای توسعه بیمه‌های اجتماعی با بهره‌مندی از مجموعه مقررات موجود و قانون برنامه هفتم توسعه برشمرد.

اصل ۲۹ قانون اساسی و ماده یک قانون تأمین اجتماعی بر توسعه پوشش بیمه‌ای و گسترش خدمات همه‌جانبه به همه گروه‌های تحت پوشش سازمان تأمین اجتماعی تأکید دارند. به واسطه این بستر قانونی، اجرای طرح بیمه فراگیر خانواده ایرانی و امکان پوشش بیمه‌ای برای زنان خانه‌دار توسط تأمین اجتماعی فراهم شده تا این بخش از جامعه از مزایای خدماتی این سازمان بهره‌مند شوند.

مطابق برآوردها بین ۶ تا ۹ میلیون نفر بیمه‌نشده در بخش‌های مختلف اقتصادی و تولیدی به‌ویژه مشاغل غیررسمی فعالیت دارند. بنابراین باید برای جذب گروه‌های اشاره شده و پوشش بیمه‌ای آنان اقداماتی انجام شود. در کنار جمعیت اشاره شده، گروه‌هایی نظیر دانشجویان، دختران و زنان خانه‌دار نیز امکان استفاده از چتر بیمه‌ای را خواهند داشت. با توجه به اینکه مهم‌ترین موضوع در راستای پایداری هر صندوق بیمه‌ای و بازنشستگی، مسئله پوشش بیمه‌ای است، سازمان تأمین اجتماعی در سال‌های اخیر جذب بیمه‌شدگان را از مسیر اجرای طرح‌هایی همچون طرح بیمه فراگیر خانواده ایرانی در دستور کار داشته است. براساس آمارهای موجود در حال حاضر نسبت پشتیبانی تأمین اجتماعی حدود ۴۰۲ است؛ به این معنا که در برابر هر ۴٫۲ نفر بیمه‌پرداز، یک نفر بازنشسته، مستمری‌بگیر، بازمانده یا از کار افتاده از خدمات این سازمان استفاده می‌کند. حال با توجه به تلاش برای جلوگیری از کاهش شدن ضریب پشتیبانی و وجود چند میلیون فرد شاغل و غیرشاغل بدون بیمه در کشور، تأمین اجتماعی در راستای جذب این گروه‌ها برنامه‌هایی دارد.

بیمه زنان خانه‌دار برای ۵۲۰ هزار نفر

برنامه‌های راهبردی در راستای گسترش بیمه‌های اجتماعی در سال‌های اخیر، سازمان تأمین اجتماعی را به سمتی هدایت کرده که جذب یک میلیون و ۷۰۰ هزار نفر در قالب بیمه فراگیر خانواده ایرانی و یک میلیون و ۱۰۰ هزار نفر در

قالب دیگر بیمه‌های اختیاری، اجباری، صاحبان حرف و مشاغل آزاد و بیمه‌های توافقی را رقم زده است. این سازمان همچنان باید برای توسعه پوشش بیمه‌ای گام‌هایی بردارد تا همه مشمولانی نظیر زنان خانه‌دار و دانشجویان بتوانند از امکان ایجاد شده به بهترین شکل استفاده کنند. جدیدترین آمارهای بیمه‌ای نیز بیانگر پوشش بیش از ۷۳ هزار دانشجوی و بالغ بر ۵۱۲ هزار نفر از زنان خانه‌دار در قالب اجرای طرح بیمه فراگیر خانواده ایرانی است.

جزئیات بیمه زنان خانه‌دار

مأموریت سازمان تأمین اجتماعی بر اساس اسناد بالادستی مانند اصل ۲۹ قانون اساسی، ماده یک قانون تأمین اجتماعی و سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی، توسعه پوشش بیمه‌ای برای همه اقشار جامعه است. در همین راستا زنان خانه‌دار و دختران، می‌توانند با پرداخت حق بیمه مقرر از خدمات سازمان تأمین اجتماعی برخوردار شوند. تأمین اجتماعی برای همه زنان مشمول، فرصتی فراهم کرده تا با مراجعه به سامانه خدمات غیرحضور این سازمان یا صفحه اختصاصی زنان خانه‌دار و دختران سایت سازمان تأمین اجتماعی به نشانی women.tamin.ir در این طرح ثبت‌نام و حق بیمه ماهانه را از طریق سامانه مذکور یا برنامه کارپردی «تأمین من» به نشانی hamrah.tamin.ir، بدون نیاز به مراجعه حضوری پرداخت کنند. طرح بیمه زنان خانه‌دار و دختران در قالب مقررات بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد و به‌صورت خویش‌فرمایی تعریف و طراحی شده و زنان خانه‌دار و دختران در سنین بین ۱۸ تا ۵۰ سال می‌توانند در این طرح ثبت‌نام و بیمه‌پردازی کنند. همچنین زنان و دختران با سن بیش از ۵۰ سال، معادل سال‌های بیش از ۵۰ سال در صورت سابقه بیمه‌پردازی قبلی، می‌توانند در این طرح ثبت‌نام کنند.

نرخ‌های متنوع حق بیمه

پس از انتخاب درآمد یا دستمزد مبنای کسر حق بیمه در قالب مقررات و قوانین، بیمه‌پرداز می‌تواند به انتخاب خود یکی از سه نرخ ۱۲ یا ۱۴ یا ۱۸ درصد درآمد مبنای کسر